

ROMÂNIA

Avocatul Poporului

Str. George Vraca nr. 8, Sector 1, București
www.avp.ro

Tel.: +40-21-312.71.01, Fax: +40-21-312.49.21, E-mail: avp@avp.ro
Tel. dispecerat: +40-21-312.71.34, E-mail: petitii@avp.ro

D305/2022

Domnului Constantin AGAFITEI,
Director

Liceul Tehnologic „Nicolae Bălcescu” Flămânzi
str. Dimitrie Iov, nr. 167, oraș Flămânzi, jud. Botoșani,
e-mail: grscnbalcescu@gmail.com

AVOCATUL POPORULUI
REGISTRATURĂ GENERALĂ
IEȘIRE Nr. 9610 / 22-MAR-2024

RECOMANDAREA

Nr. 68 din 22. MAR. 2024

În temeiul art. 16 alin. (1) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, Avocatul Poporului s-a autosesizat, ca urmare a semnalării în presă a unui posibil caz de violență-bullying (incendierea unui elev la Liceul Tehnologic „Nicolae Bălcescu” Flămânzi).

Astfel, potrivit articolului publicat de ziarul *Monitorul de Botoșani*, intitulat: „Elev incendiat în timpul orelor (video)”, la ultima oră de curs a clasei din care provine victima, din ziua de 4 aprilie 2022, desfășurată la Liceul Tehnologic „Nicolae Bălcescu” Flămânzi, profesoara de educație tehnologică, care era și directoarea liceului, ar fi ieșit din clasă pentru a rezolva o problemă de ordin administrativ la nivelul liceului, timp în care s-a produs incendierea elevului, opiniile privind persoana care a declanșat focul fiind contradictorii.

Prezentând elementele unor posibile încălcări ale normelor constituționale care reglementează *protecția copiilor și a tinerilor și dreptul la viață și la integritate fizică și psihică*, prevăzute de art. 49 și art. 22 din Legea fundamentală, evenimentul relatat de mass-media a făcut obiectul unor verificări prin demersurile în scris efectuate de instituția Avocatul Poporului, prin intermediul Biroului teritorial Suceava.

În acest sens, au fost înaintate adrese către: Liceul Tehnologic „Nicolae Bălcescu” Flămânzi, Inspectoratul Școlar Județean (IȘJ) Botoșani, Centrul Județean de Resurse și Asistență Educațională (CJRAE) Botoșani, Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția

Copilului (DGASPC) Botoșani, precum și la Inspectoratul de Poliție Județean (IPJ) Botoșani, Spitalul Clinic de Urgență pentru Copii „Sfânta Maria” Iași, dar și la Parchetul de pe lângă Tribunalul Botoșani, însă, în urma analizării răspunsurilor comunicate, raportat la normele legale în vigoare, am concluzionat că instituțiile cărora ne-am adresat, deși au declanșat o serie de verificări, conform competențelor legale ale acestora, nu au adus lămuririle necesare soluționării cazului sub toate aspectele.

Astfel, din răspunsurile analizate, nu se cunoștea dacă evenimentul produs a avut drept cauză comportamente de tip bullying, acte de violență din partea unor colegi asupra victimei, sau dacă, dimpotrivă, a fost vorba de o autoagresiune a minorului incendiat, context în care s-a procedat la extinderea și reluarea unor demersuri, înaintându-se în acest sens solicitări către: DGASPC Botoșani, Primăria orașului Flămânzi, Biroul de Siguranță Școlară din cadrul I.P.J. Botoșani și Parchetul de pe lângă Judecătoria Botoșani.

Din analiza răspunsurilor comunicate, raportat la normele legale în vigoare, incidente în acest caz, reținem următoarele **concluzii:**

1. incendierea elevului _____ produsă la data de 4 aprilie 2022, în timpul cursurilor la Liceul Tehnologic „Nicolae Bălcescu” Flămânzi, în lipsa cadrului didactic, care nu s-a prezentat la ora de curs, a avut drept cauză actele de violență și comportamentele de tip bullying, manifestate de colegii acestuia, _____, respectiv _____, în prezența mai multor martori – elevi în aceeași clasă la momentul producerii evenimentului;

2. efectele abuzului comis de cei doi colegi agresori asupra elevului victimă au fost grave, și chiar dacă cercetările efectuate de organele de urmărire penală au concluzionat că nu i-au pus viața în pericol, s-a reținut că i s-au cauzat leziuni prin arsură cu flacără pe aproximativ 18% suprafață corporală, ce au necesitat 30-35 zile îngrijiri medicale pentru vindecare (minorul a fost internat în perioada 5.04.2022-3.05.2022 la Spitalul Clinic de Urgență pentru Copii „Sfânta Maria” Iași și la Spitalul Clinic pentru Copii Brașov);

3. relevantă în raportul de evaluare psihosocială întocmit de DGASPC Botoșani la solicitarea IPJ Botoșani este concluzia potrivit căreia, **elevul victimă a fost în mod repetat, de-a lungul timpului, expus la situații de violență fizică și emoțională în mediul școlar, acțiuni întreprinse, cu precădere de colegi, care, în baza vulnerabilităților personale ale minorului în cauză și în baza unei relații de putere asimetrice și dezechilibrate, l-au expus la mai multe acțiuni umilitoare, degradante, devalorizante, terorizare prin amenințare cu violența, conturând un model de comportament continuu și stabil inadecvat față de copil,**

care a culminat cu abuzul fizic la adresa colegului lor prin arsurile provocate de incendierea cu un spray și o brichetă;

4. au existat la nivelul școlii informații certe cu privire la comportamentele de tip bullying, manifestate anterior și repetat înainte de producerea evenimentului, comise de către o parte dintre colegi asupra elevului _____, elev cu cerințe educaționale speciale, având recomandarea integrării acestuia în învățământul de masă, însă cadrele didactice de la Liceul Tehnologic „Nicolae Bălcescu” Flămânzi, deși au cunoscut aceste aspecte, nu au procedat la luarea măsurilor corespunzătoare, care, poate, ar fi condus la prevenirea exacerbării formelor de violență și la înregistrarea gravului eveniment la această școală. Pe de altă parte, există elemente care indică faptul că unitatea școlară nici nu a vrut să admită că există astfel de cazuri în școală, întrucât, deși în răspunsurile oficiale comunicate instituției Avocatul Poporului (adresele nr. 2449/20.04.2022 și nr. 5581/2.08.2023), invocă faptul că „până la momentul incidentului, nu au fost depuse, la nivelul școlii, sesizări/reclamații din partea elevului sau a familiei acestuia cu privire la existența vreunei forme de bullying”, aceeași instituție, în răspunsul înaintat către DGASPC Botoșani cu nr. 2450/20.04.2022, prezintă, printre altele, caracterizarea făcută de diriginta clasei elevului victimă _____ în care se reține, fără echivoc, că acesta: „În unele situații, a fost tinta ironiilor colegilor de clasă, aceștia manifestând un limbaj necorespunzător și apelative jignitoare la adresa sa”, manifestări care ar fi trebuit să creeze îngrijorare în rândul cadrelor didactice și să determine evaluarea, verificarea și aplicarea unor măsuri corespunzătoare care să conducă la stoparea comportamentelor de tip bullying la care a fost supus elevul _____

5. conducerea Liceului Tehnologic „Nicolae Bălcescu” Flămânzi nu a respectat obligația de a sesiza, imediat după producerea evenimentului, Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Botoșani, dar nici anterior, când același elev a fost supus unor comportamente de tip bullying din partea unor colegi, deși, prin natura profesiei, ar fi trebuit să aibă cunoștință despre manifestarea formelor de violență psihologică (bullying) asupra elevului _____ aspecte ce conduc la concluzia că la nivelul acestei unități de învățământ nu sunt cunoscute obligațiile ce le revin cadrelor didactice, instituite prin dispozițiile art. 52 alin. (4) - obligația de a referi centrelor județene de resurse și asistență educațională și de a semnaliza serviciului public de asistență socială sau, după caz, direcției generale de asistență socială și protecția copilului cazurile de abuz, neglijare, exploatare și orice altă formă de violență asupra copilului identificate în timpul desfășurării

activității, și nici cele ale art. 89 alin. (3)¹ din Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, republicată, cu modificările și completările ulterioare;

6. nici după înregistrarea gravului eveniment, la Liceul Tehnologic „Nicolae Bălcescu” Flămânzi nu se remarcă eforturi deosebite în direcția respectării cu strictețe a dispozițiilor legale, astfel încât, deși a fost elaborat și publicat pe site-ul unității de învățământ (https://www.liceultechnbalcescu.ro/images/Despre-institutie/ROFU_LTNB_2023-2024.pdf), **Regulamentul de organizare și funcționare al Liceului Tehnologic „Nicolae Bălcescu” Flămânzi nr. 7567/19.10.2023, nu include expres obiectivul „școală cu toleranță zero la violență”² și nu respectă dispozițiile Legii nr. 198/2023 a învățământului preuniversitar³, dar nici exigențele stabilite în Anexa nr. 1 pct. 3 din Ordinul Ministerului Educației nr. 6235/2023 pentru aprobarea Procedurii privind managementul cazurilor de violență asupra antepreșcolărilor/preșcolărilor/elevilor și personalului unității de învățământ, precum și al altor situații corelate în mediul școlar și al suspiciunii de violență asupra copiilor în afara mediului școlar;**

7. deși multitudinea situațiilor de violență fizică și emoțională în mediul școlar, la care a fost expus elevul _____ acțiuni întreprinse, cu precădere de colegi care, conturând un model de comportament continuu și stabil inadecvat față de copil, care a culminat cu abuzul fizic la adresa colegului lor prin arsurile provocate de incendierea cu un spray și o brichetă, ar fi impus o analiză atentă la nivelul școlii, pentru identificarea elevilor agresori (care, de altfel, putea fi făcută cu ușurință, având în vedere multitudinea martorilor care au asistat la eveniment) și dispunerea unor măsuri de sancționare corespunzătoare a persoanelor vinovate, conducerea Liceului Tehnologic „Nicolae Bălcescu” Flămânzi a invocat constant, în răspunsurile comunicate instituției Avocatul Poporului, că nu cunoaște numele elevilor agresori („În cadrul acestor activități, nu s-au putut obține informații concrete cu privire la numele elevilor implicați. Din această cauză, nu s-au putut lua măsuri clare cu privire la sancționarea elevilor responsabili”);

---

¹ „Angajații instituțiilor publice sau private care, prin natura profesiei, intră în contact cu copilul și au suspiciuni asupra unui posibil caz de abuz, neglijare sau rele tratamente au obligația de a sesiza de urgență direcția generală de asistență socială și protecția copilului.”

² Ordinul Ministrului educației nr 4343/2020 privind aprobarea **Normelor Metodologice** de aplicare a prevederilor art. 7 alin. (1¹), art. 56¹ și ale pct. 6¹ din anexa la Legea educației naționale nr. 1/2011, **privind violența psihologică – bullying – Anexa nr. 1 - Art. 2 alin. (1) Fiecare unitate de învățământ prevede în regulamentul de ordine interioară obiectivul "școală cu toleranță zero la violență", ce va fi adus la cunoștința personalului didactic/didactic auxiliar/nedidactic/elevilor/părinților.** De asemenea, în acord cu profesorii, elevii și părinții acestora, unitățile de învățământ stabilesc, prin regulamentul de ordine interioară a unității de învățământ (ROI), măsurile aplicabile în cazul unui comportament inadecvat, imoral sau necolegial al unor copii față de alți copii.

³ Art.65 alin. (4) **Regulamentul de ordine interioară a unității de învățământ trebuie să prevadă:** (...) b) procedura de sesizare a suspiciunilor și faptelor de violență la nivelul unității de învățământ; c) metoda de sesizare confidențială a suspiciunilor și cazurilor de violență la nivelul unității de învățământ.

8. chiar dacă organele de urmărire penală din cadrul Parchetului de pe lângă Judecătoria Botoșani au soluționat recent dosarul penal nr. _____ întocmind **Rechizitoriul la data de 14 februarie 2024**, prin care s-a dispus trimiterea în judecată a elevilor minori _____ respectiv _____, pentru agresiunea comisă asupra elevului victimă – _____, instituția Avocatul Poporului remarcă o anumită tergiversare în soluționarea acestei cauze în cursul urmăririi penale, având în vedere că de la momentul producerii evenimentului, până la data întocmirii rechizitoriului, au trecut aproape doi ani, aspect de altfel invocat și de persoana vătămată, prin reprezentant, în dosarul nr. _____ înregistrat la **Judecătoria Botoșani**, având ca obiect „contestație durată proces (art. 488 ind. 2 NCPP)”, în care la data de **20.02.2024**, prin încheiere, s-a dispus respingerea, „...ca rămasă fără obiect, a cererii având ca obiect **contestație privind durata procesului penal** formulată de contestatorul _____ – prin reprezentant legal _____ **cu privire la dosarul penal nr. _____ al Parchetului de pe lângă Judecătoria Botoșani...**”;

9. după producerea evenimentului, elevul _____ a beneficiat de îngrijiri medicale corespunzătoare acordate de unitățile medicale în care a fost internat, iar, ulterior, a fost consiliat, beneficiind de mai multe ședințe de consiliere psihologică individuală în cadrul Serviciului de Intervenție Specializată pentru Copil și Familie din cadrul D.G.A.S.P.C. Botoșani, conform obiectivelor stabilite, pentru ameliorarea reacțiilor emoționale și comportamentale dezvoltate ca răspuns la experiența cu potențial psiho-traumatizant la care a fost expus, iar din anul școlar 2022-2023, s-a transferat la Școala Profesională Specială „Sf. Stelian” Botoșani, unde urmează cursuri școlare și în prezent.

Practic, situațiile de violență fizică și emoțională în mediul școlar, acțiuni întreprinse, cu precădere de colegi, la care a fost supus de-a lungul timpului elevul _____, impuneau referirea cazului Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Botoșani, care, prin asigurarea unei intervenții specializate, multidisciplinare, ar fi putut evita exacerbarea comportamentului agresiv al colegilor săi, prevenind producerea evenimentului grav – incendierea acestuia, ce a determinat consecințe grave asupra sănătății sale.

În acest sens, Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, republicată, cu modificările și completările ulterioare, instituie în sarcina cadrelor didactice, prin dispozițiile art. 52 alin. (4), obligația de a referi centrelor județene de resurse și asistență educațională și de a semnală serviciului public de asistentă socială sau, după caz, direcției generale de asistentă socială și protecția copilului cazurile de abuz, neglijare, exploatare și orice altă formă de violență asupra copilului identificate în timpul desfășurării activității.

Totodată, dispozițiile art. 89 alin. (1) din Legea nr.272/2004 stabilesc dreptul copilului de a fi protejat împotriva abuzului și a oricăror forme de violență, indiferent de mediul în care se află (familie, **instituții de învățământ**, medicale, de protecție, medii de cercetare a infracțiunilor și de reabilitare/detenție, internet, mass-media, locuri de muncă, medii sportive, comunitate etc).

De altfel, dispozițiile art. 95 din Legea nr. 272/2004 **interzic** „*săvârșirea oricărui act de violență, precum și privarea copilului de drepturile sale de natură să pună în pericol viața, dezvoltarea fizică, mentală, spirituală, morală sau socială, integritatea corporală, sănătatea fizică sau psihică a copilului, atât în familie, cât și în instituțiile care asigură protecția, îngrijirea și educarea copiilor, în unități sanitare, **unități de învățământ**, precum și în orice altă instituție publică sau privată care furnizează servicii sau desfășoară activități cu copii.*”

În vederea asigurării unei intervenții specializate, pentru a lua măsurile corespunzătoare și pentru a-l proteja împotriva oricăror forme de violență, inclusiv de abuz fizic sau mental, de rele tratamente sau de exploatare, **dispozițiile art. 89 alin. (3)** din Legea nr. 272/2004, stabilesc următoarele: „Angajații instituțiilor publice sau private care, prin natura profesiei, intră în contact cu copilul și au suspiciuni asupra unui posibil caz de abuz, neglijare sau rele tratamente au obligația de a sesiza de urgență direcția generală de asistență socială și protecția copilului.”

În plus, identificarea situațiilor de violență asupra copilului nu poate fi realizată decât de către profesioniștii care interacționează cu copilul în diverse domenii de activitate, în sistemul public sau privat: protecția copilului, asistență socială, sănătate, educație, poliție, justiție etc.

Așadar, pentru asigurarea unei intervenții prompte și eficiente în interesul superior al copilului obligația prevăzută de Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, cu modificările și completările ulterioare, de a semnală posibilele situații de violență asupra copilului, se impune a fi promovată la nivelul tuturor instituțiilor care interacționează cu copilul în scopul asigurării unei colaborări între profesioniști și intervenției corespunzătoare și imediate în posibilele cazuri de violență.

Pe site-ul unității de învățământ este publicat actualul Regulament de organizare și funcționare al Liceului Tehnologic „Nicolae Bălcescu” Flămânzi nr. 7567/19.10.2023, însă remarcăm faptul că la elaborarea acestuia nu au fost luate în considerare prevederile Ordinului Ministrului educației nr 4343/2020 privind aprobarea **Normelor Metodologice** de aplicare a prevederilor art. 7 alin. (1¹), art. 56¹ și ale pct. 6¹ din anexa la Legea educației naționale nr.

1/2011, privind violența psihologică – bullying, dat fiind faptul că în conținutul acestuia nu a fost introdus obiectivul „școală cu toleranță zero la violență”.

Totodată, acest Regulament nu respectă dispozițiile art. 65 alin. (4) lit. b) și c) ale Legii nr. 198/2023 a învățământului preuniversitar și nici exigențele Ordinului Ministerului Educației nr. 6235/2023 pentru aprobarea Procedurii privind managementul cazurilor de violență asupra antepreșcolarii/preșcolarii/elevilor și personalului unității de învățământ, precum și al altor situații corelate în mediul școlar și al suspiciunii de violență asupra copiilor în afara mediului școlar.

Or, potrivit Ordinului Ministerului Educației nr. 6235/2023: „3.1. În fiecare unitate de învățământ se va implementa obligatoriu un mecanism de sesizare anonimă a suspiciunilor și a faptelor de violență, în conformitate cu prevederile art. 65 alin. (4)⁴ lit. b) și c) din Legea învățământului preuniversitar nr. 198/2023, cu modificările ulterioare. Mecanismul va fi detaliat în Regulamentul de ordine interioară și va fi comunicat repetat elevilor și personalului școlii.

3.2. Personalul UIP⁵ este obligat să informeze antepreșcolarii/preșcolarii/elevii, părinții/reprezentanții legali privind procedura de sesizare a suspiciunilor și a faptelor de violență, inclusiv metoda anonimă de sesizare, stabilită la nivelul UIP.”

De asemenea, potrivit aceluiași Ordin: „3.6. Pentru prevenirea revictimizării, interviuarea repetată a victimei/victimelor este interzisă. În funcție de gravitatea cazului, interviuarea persoanelor implicate este realizată de reprezentanții poliției, ai DGASPC sau ai unității de învățământ

3.7. Personalul UIP este obligat să comunice cu părinții/reprezentanții legali despre situația de violență/corelată în absența antepreșcolarii/preșcolarii/elevului, în prezența consilierului și/sau a mediatorului școlar (dacă este cazul), într-un spațiu care asigură confidențialitatea celor implicați.”

În acest context, în temeiul dispozițiilor art. 59 din Constituția României și ale art. 15 alin. (2), art. 16, art. 24 alin. (1) și (2) și art. 26 alin. (2) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată;

---

⁴ Legea învățământului preuniversitar nr. 198/2023: Art.65 alin. (4) Regulamentul de ordine interioară a unității de învățământ trebuie să prevadă: (...) b) procedura de sesizare a suspiciunilor și faptelor de violență la nivelul unității de învățământ; c) metoda de sesizare confidențială a suspiciunilor și cazurilor de violență la nivelul unității de învățământ.

⁵ Ordinul Ministerului Educației nr. 6235/2023 – pct. 2.2. În sensul prezentei proceduri se folosesc următoarele abrevieri:

UIP - unitate de învățământ preuniversitar

Pentru realizarea scopului constituțional și legal privind apărarea și protecția drepturilor și libertăților persoanelor fizice în raporturile cu autoritățile publice,

Avocatul Poporului emite următoarea:

RECOMANDARE

1. Directorul Liceului Tehnologic „Nicolae Bălcescu” Flămânzi, în exercitarea atribuțiilor conferite de lege, va dispune măsurile corespunzătoare pentru:

a) – discutarea, cu celeritate, în Consiliul clasei și înaintarea spre aprobare Consiliului Profesorial a propunerilor de sancționare a elevilor respectiv _____ identificați ca autori ai agresiunii (incendierea) comisă asupra elevului victimă – _____, **caz ce va fi prezentat la nivel de unitate școlară, în vederea prevenirii repetării unor astfel de evenimente;**

b)- **asigurarea unei supravegheri corespunzătoare a elevilor, în situația în care profesorul titular lipsește de la oră, cu informarea cadrelor didactice asupra obligației ce le revine, de a anunța în timp util conducerea școlii, în cazurile în care nu se pot prezenta la orele de curs, luând în considerare și faptul că la această unitate sunt școlarizați un număr important de preșcolari și elevi cu CES;**

c)- **cunoașterea și respectarea de către cadrele didactice ale acestei unități de învățământ a dispozițiilor art. 52 alin. (4) și ale art. 89 alin. (3) din Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, republicată cu modificările și completările ulterioare, precum și cele instituite prin Ordinul Ministerului Educației nr. 6235/2023 pentru aprobarea Procedurii privind managementul cazurilor de violență asupra antepreșcolariilor/preșcolariilor/elevilor și personalului unității de învățământ, precum și al altor situații corelate în mediul școlar și al suspiciunii de violență asupra copiilor în afara mediului școlar și ale O.M.E.C. nr. 4343/2020, astfel încât, în cazul identificării unor cazuri de abuz, neglijare, exploatare și orice altă formă de violență asupra elevilor minori să asigure sesizarea D.G.A.S.P.C. Botoșani.**

d)- **revizuirea Regulamentului de organizare și funcționare al Liceului Tehnologic „Nicolae Bălcescu” Flămânzi nr. 7567/19.10.2023, pentru a fi introdus obiectivul „școală cu toleranță zero la violență” și pentru a fi respectate dispozițiile art. 65 alin. (4) lit. b) și c) din Legea nr. 198/2023 a învățământului preuniversitar, dar și a exigențele stabilite la pct. 3 din Anexa nr. 1 a Ordinului Ministerului Educației nr. 6235/2023 pentru aprobarea**

Procedurii privind managementul cazurilor de violență asupra antepreșcolărilor, preșcolărilor, elevilor și personalului unității de învățământ, precum și al altor situații corelate în mediul școlar și al suspiciunii de violență asupra copiilor în afara mediului școlar.

2. Directorul Liceului Tehnologic „Nicolae Bălcescu” Flămânzi va informa instituția Avocatul Poporului, prin Biroul teritorial Suceava, cu privire la însușirea Recomandării, în termen de 30 de zile.

AVOCATUL POPORULUI,

București, martie 2024

